

Onderwerp **Beleidsplan Wet inburgering**

Portefeuillehouder Kathy Arends

Registratienummer BR2000091

Datum Raad 22 april 2021

Gevraagde beslissing:

Het Beleidsplan Wet inburgering T20.01488 vast te stellen.

0. Samenvatting

Vanaf 1 januari 2022 gaat hoogstwaarschijnlijk de nieuwe Wet inburgering van kracht. Het is voorsnog eens streefdatum. Het ministerie heeft echter aangegeven ons voor te bereiden alsof deze datum vaststaat. De wet is namelijk al vastgesteld door de eerste kamer. Het opschuiven van de ingangsdatum heeft dan ook geen invloed op het beleidsplan.

Het huidige inburgeringsstelsel gaat met de nieuwe wet volledig op de schop. Dit biedt voordelen voor gemeente en inburgeraars. Gemeenten krijgen de verantwoordelijkheid voor het aanbieden van een passend inburgeringsaanbod. Hierdoor ligt deze verantwoordelijkheid niet langer bij inburgeraars zelf, wat in het huidige stelsel regelmatig tot problematische schulden leidt. Een ander voordeel is dat de gemeente dankzij de regierol de inburgering kan combineren met de toeleiding naar arbeid, waardoor statushouders eerder financieel zelfredzaam worden.

In het nieuwe inburgeringsstelsel bestaat inburgering uit: een bij de inburgeraar passende leerroute, een Participatieverklaringstraject, een Module Arbeidsmarkt en Participatie, maatschappelijke begeleiding en financiële ontzorging. Het aanbieden van al deze verschillende onderdelen vormt de nieuwe inburgeringstaak voor de gemeente. Met het Beleidsplan Wet Inburgering geven we invulling aan deze nieuwe taak en de bijbehorende verantwoordelijkheden. Het hoofddoel is om inburgeringsplichtigen snel en volwaardig mee te laten doen aan de Nederlandse maatschappij. Zij doen naar hun hoogst mogelijke draagkracht mee in de maatschappij door middel van betaald werk, vrijwilligerswerk of een andere vorm van dagbesteding.

Het beleidsplan beschrijft aan de hand van vier uitgangspunten op welke manier wij het nieuwe inburgeringsstelsel vormgeven in de gemeente Lansingerland:

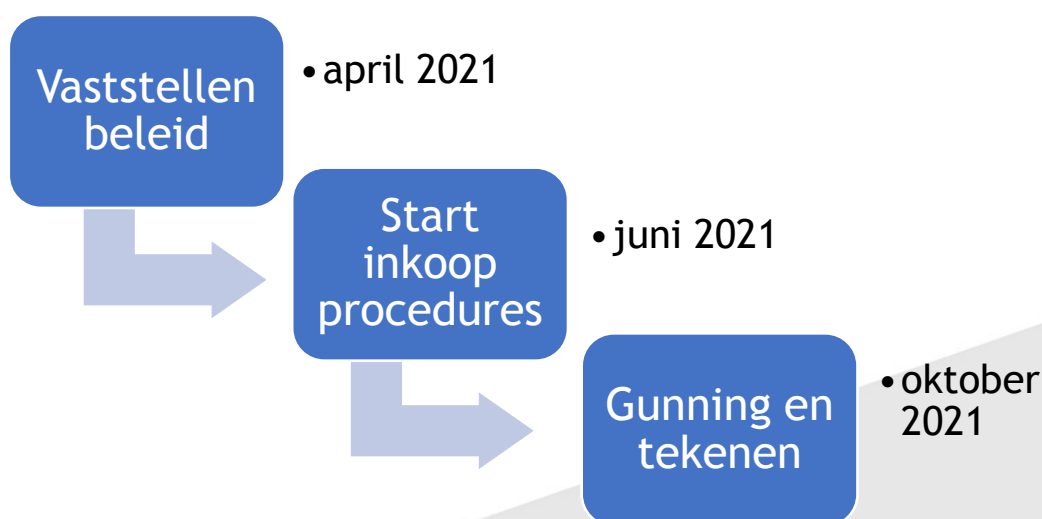
1. **Integrale aanpak:** We kiezen voor een integrale aanpak. In deze integrale aanpak combineren we onze voorzieningen gericht op inburgering met de overige voorzieningen binnen het sociaal domein. Het gaat hierbij zowel om onze participatie- en re-integratievoorzieningen als om voorzieningen vanuit de Wmo, Schuldhulpverlening en Jeugdwet.

2. Direct aan de slag: Voor iedere inburgeringsplichtige statushouder streven we naar een zo snel mogelijke start met inburgering én participatie. Op deze manier stoppen of voorkomen we 'de wachtstand' en dragen we bij aan een actieve houding van deze mensen.
3. Duurzaam maatwerk: We hebben veel aandacht voor de startfase van de inburgering, waardoor we op basis van een goed en compleet beeld maatwerk kunnen bieden dat leidt tot een duurzaam resultaat.
4. Regionale samenwerking waar nodig: In aansluiting op ons beleid voor het sociaal domein 'Versterken van Veerkracht' organiseren we ook de uitvoering van inburgering zoveel mogelijk lokaal, tenzij een regionale organisatie meerwaarde heeft. Voor het aanbod van diverse inburgeringsonderdelen geldt dat regionale samenwerking van toegevoegde waarde is.

Met deze uitgangspunten sluiten we aan op het beleidsplan voor het Sociaal Domein 2018-2022, 'Versterken van Veerkracht' (T16.13619, 23 februari 2017) en het uitvoeringsplan voor participatie en re-integratie 'Werken Werkt' (T19.03828, 6 juni 2019).

1. Aanleiding/ context met tijdlijn

Op 1 januari 2022 hebben wij de wettelijke taak om inburgeraars een passend inburgeringsaanbod te bieden. Een groot deel van dit aanbod moet worden ingekocht. Om te borgen dat de aanbieders gereed zijn op 1 januari en de voorbereidingen op implementatie zijn afgerond, moet in juni worden gestart met de inkoopprocedures. Voordat wij kunnen starten met inkopen, dient het beleidsplan te zijn vastgesteld door de gemeenteraad.

2. Maatschappelijk effect

Inburgeringsplichtigen doen snel en volwaardig mee aan de Nederlandse maatschappij, waardoor zij financieel onafhankelijk zijn, voor zichzelf kunnen zorgen en kunnen investeren in hun eigen netwerken en in de samenleving.

3. Argumenten

1.1 *Op deze manier voldoen we aan een nieuwe wettelijke taak*

Met het beleidsplan inburgering geven wij invulling aan nieuwe wettelijke verplichtingen die het ministerie ons oplegt per 1 januari 2022. Aan de hand van dit beleidsplan kunnen we ons hier goed op voorbereiden en de benodigde trajecten inkopen.

1.2 *Het draagt bij aan zelfredzame inwoners*

De uitgangspunten van het beleidsplan zijn erop gericht dat inburgeringsplichtige inwoners volwaardig en zelfstandig meedoen aan de Nederlandse maatschappij. Met onze inzet op inburgering zorgen we ervoor dat inburgeringsplichtige inwoners zo snel mogelijk de Nederlandse taal leren en aan het werk gaan.

1.3 *Een zorgvuldige aanpak leidt tot minder uitgaven voor het sociaal domein*

Met de zorgvuldige aanpak volgens het beleidsplan inburgering beogen we een daling van het aantal uitkeringen onder statushouders. Dit is belangrijk omdat we zien dat het percentage uitkeringsgerechtigde statushouders de afgelopen jaren steeg tot 1/3 van ons uitkeringsbestand. Daarnaast hebben we met het beleidsplan extra aandacht voor de thema's budgetbeheer, gezondheid en welzijn. Hiermee dragen we bij aan het voorkomen van escalatie van problemen rondom deze thema's. Tegelijkertijd voorkomen we daarmee ook de bijbehorende kosten op het gebied van schuldhulpverlening, maatschappelijk werk en Wmo-voorzieningen.

1.4 *Het vergroot de kans op goede arbeidskrachten voor het lokale bedrijven*

Met het beleidsplan zorgen we voor actieve begeleiding van statushouders om zo snel mogelijk aan het werk te gaan. Op deze manier zorgen we ervoor dat ons regionale bedrijfsleven meer potentiële arbeidskrachten tot haar beschikking heeft.

1.5 *Een integrale aanpak kan leiden tot efficiëntere samenwerking binnen het sociaal domein*

De aanpak die met het beleidsplan wordt geïntroduceerd is vernieuwend. We gaan integraal samenwerken binnen het sociaal domein voor de groep statushouders. Op deze manier pakken we uitdagingen die we nu verspreid aanpakken, integraal en naar verwachting efficiënter aan. De aanpak kan wanneer deze succesvol blijkt ook worden uitgebreid naar andere groepen bijstandsgerechtigden.

4. Kanttekeningen

1.1 *Het budget voor inburgering wordt pas achteraf definitief vastgesteld*

Want het definitieve budget wordt berekend aan de hand van de daadwerkelijke hoeveelheid inburgeraars die wij begeleiden. Pas achteraf is bekend hoe hoog de

uiteindelijke instroom is. Wij kunnen zelf echter al gedurende het jaar goed inschatten of wij te veel voorschot ontvangen. Medio april weten wij wat de taakstelling voor het betreffende jaar is. Aan de hand van deze taakstelling weten wij hoeveel statushouders hoogstwaarschijnlijk gaan instromen. Daarnaast vallen ook de kosten lager uit bij een lagere instroom. Deze zijn namelijk eveneens volumeafhankelijk.

- 1.2 *Een actieve houding vanaf dag 1, kan voor sommige statushouders te vroeg zijn*
Want sommige statushouders hebben mogelijk meer tijd nodig om te acclimatiseren en problemen waarmee zij te maken hebben te adresseren. Wij hebben hiermee rekening gehouden door veel ruimte te geven voor maatwerk. Zeker in de beginfase. Ook kan een actieve houding juist helpen om problemen te stabiliseren en is daarmee onderdeel van een oplossing, in plaats van een obstakel.

5. Financiële consequenties met dekkingsvoorstel

- Voor de uitvoering van de nieuwe Wet inburgering is in 2022 in totaal € 712.995 nodig, in 2023 gaat het om € 777.876 en in 2024 € 773.589.
- Deze kosten zijn volledig gedekt.
- Alle verplichte onderdelen zijn gedekt vanuit de te ontvangen inkomsten van het Rijk voor deze nieuwe taak. Voor de organisatiekosten stelt het Rijk middelen beschikbaar via een integratie-uitkering in het gemeentefonds (de meicirculaire). Voor de volumeafhankelijke inburgeringsprogramma's, waaronder de inkoop van de leerroutes en maatschappelijke begeleiding, stelt het rijk verderop in het jaar via een specifieke uitkering middelen beschikbaar (SPUK). Dit bedrag, evenals de kosten die wij maken voor de inburgeringsprogramma's, zijn dus direct gekoppeld aan de aantallen inburgeraars. Indien de aantallen lager of hoger uitvallen wijzigen de baten en lasten mee. Eventuele mutaties verwerken we dan bij de zomerrapportage van dat jaar.
- De resterende kosten (die voortvloeien uit meer aandacht voor maatschappelijke begeleiding) dekken we met een bijdrage van € 100.000 uit het budget WMO-begeleiding. Dit wordt geëffectueerd bij de zomerrapportage.

6. Juridische aspecten

- Nadat gunning voor de inkooptrajecten heeft plaatsvonden, gaat er een bezwaartermijn van 20 kalenderdagen in. Hierna kunnen de contracten worden getekend.

7. Duurzaamheid

- Met ons inburgeringsbeleid zetten we in op een duurzame inzet van onze gemeentelijke voorzieningen. Het beleid is namelijk gericht op zelfredzaamheid, waardoor het zowel bijdraagt aan het welzijn van inburgeringsplichtige inwoners als aan een lagere aanspraak op onze voorzieningen in het sociaal domein.

8. Extern draagvlak / burgerparticipatie

- Er is een interne klankbordgroep gevormd met medewerkers vanuit de uitvoering om ideeën op te halen en te borgen dat het beleid ook goed uitvoerbaar is.
- Er is een presentatie gegeven aan alle beleidsclusters binnen domein Samenleving. Zij zijn gevraagd aandachtspunten mee te geven.
- Met alle gemeenten binnen de arbeidsmarktregio en met de gemeente Rotterdam is meerdere malen overlegd.
- Met een input bijeenkomst hebben we alle betrokken partners¹ uit de gemeente gevraagd om mee te denken en input te leveren. Ook enkele ervaringsdeskundigen waren hier aanwezig.
- Er heeft een marktconsultatie plaatsgevonden waar de belangrijkste potentiële aanbieders input hebben kunnen geven en de belangrijkste vragen zijn besproken.
- De Adviesraad Sociaal Domein (ASD) is geraadpleegd. Zij hebben een formeel advies ingediend over het beleidsplan. De wijze waarop wij dit advies hebben meegenomen in ons beleidsplan en onze reactie richting de ASD is als bijlage toegevoegd.

9. Verdere procedure

- Als de Raad het beleidsplan vaststelt, zetten wij de volgende fases in gang.
- In juni wordt gestart met de inkoopprocedures. Dit duurt normaalgesproken enkele maanden.
- Begin oktober zal gunning plaatsvinden, waarna eind oktober de contracten worden getekend.
- Tegelijkertijd start na de zomer van 2021 het implementatietraject zodat onze uitvoerende afdelingen en applicatiebeheer zich kunnen voorbereiden op de aankomende wijzingen.

Bijlagen

1. Het Beleidsplan Wet inburgering (T20.01488)
2. Onze reactie naar de ASD (U20.02009) (hiermee is voldaan aan toezegging 2020-048)

¹ Bibliotheek Oostland, Middin, De Jonge Krijger, Het Werkbedrijf, VluchtelingenWerk, Humanitas, Taalpartners en NovumNL

Datum Raad 22 april 2021

Registratienummer BR2000091

Onderwerp **Beleidsplan Wet inburgering**

De raad van de gemeente Lansingerland;
Na het voorstel gelezen te hebben

Op basis van de argumenten

- 1.1 Op deze manier voldoen we aan een nieuwe wettelijke taak.
- 1.2 Het draagt bij aan zelfredzame inwoners.
- 1.3 Een zorgvuldige aanpak leidt tot minder uitgaven voor het sociaal domein.
- 1.4 Het vergroot de kans op goede arbeidskrachten voor het lokale bedrijven.
- 1.5 Een integrale aanpak kan leiden tot efficiëntere samenwerking binnen het sociaal domein.

Rekening te houden met

- de Wet inburgering.

Besluit(en)

Het Beleidsplan Wet inburgering T20.01488 vast te stellen.

Dit Raadsbesluit is vastgesteld door de raad van de gemeente Lansingerland in zijn openbare vergadering van 22 april 2021,

de griffier,

drs. Marijke Walhout